

Sertifikācijas eksāmena programma arodveselības un arodslimību ārstu specialitātē

Sertifikācijas eksāmens

Arodveselības un arodslimību ārsta sertifikāts tiek izsniegts uz 5 gadiem.

Resertifikācija notiek ik pa pieciem gadiem.

1. Pārrunas par izvēli strādāt par arodveselības un arodslimību ārstu.

Līdzsinējā profesionālā darbība. Arodveselibas un arodslimību ārsts – vai tā tiek plānota kā galvenā specialitāte vai papildus specialitāte. Ja tā būs papildus specialitāte, tad kādus uzdevumus veiks kā arodveselības un arodslimību ārsts.

2. Eksāmena jautājumi aptver visu arodveselības un arodslimību nozari un ir sekojoši:

1. Arodveselība
2. Aroda medicīnas disciplīna un uzdevumi
3. Arodslimības un ar darbu saistītās slimības
4. Arodslimību saraksts
5. Arodslimību diagnostikas īpatnības un kārtība Latvijā
6. Ģimenes ārstu loma arodslimnieku veselības aprūpē
7. Darba aizsardzības sistēma Latvijā – ievads, tiesiskie pamati, aktualitātes
8. Darba aizsardzības sistēmas organizēšana uzņēmumos
9. Svarīgākās prasības darba aizsardzībā.
10. Darba fizioloģijas nozīme arodveselībā
11. Par arodslimību un darba negadījumu apdrošinājumu
12. Sociālās apdrošināšanas garantija arodslimniekiem
13. Vides veselība
14. Vides faktoru ietekme uz cilvēka organismu
15. Vides slimības un ar vidi saistītās slimības
16. Iepazīšanās ar Darba drošības un vides veselības institūtu (DDVVI) un Higiēnas un arodslimību laboratoriju
17. Darba vides stāvokļa laboratoriskie mērījumi pētījuma „Darba apstākļi un riski Latvijā” ietvaros, to nozīme darba vides riska nodarbinātiem izvērtēšanā
18. Telpu gaisa kvalitātes ietekme uz nodarbināto veselību
19. Ievads darba higiēnā
20. Ražošanas putekļi
21. Putekļu klasifikācijas īpatnības
22. Putekļu noteikšana darba telpā
23. Darba vides iekšējās uzraudzības organizācija
24. Darba vides riska novērtējums
25. Darba spēju indekss (DSI) – līdzeklis nodarbināto veselības izvērtēšanai

26. Veselības aprūpē nodarbināto DSI analīze pētījuma „Darba apstākļi un riski Latvijā” ietvaros
27. Kaitīgie fizikālie faktori darba vietā (rūpnieciskais starojums, vibrācija, troksnis u.c.)
28. Kaitīgo ķīmisko vielu novērtējums darba vietās. Normatīvās prasības drošam darbam ar ķīmiskām vielām
29. Ķīmisko vielu klasificēšanas, markēšanas principi, GHS sistēma, REACH darbībā
30. Kaitīgo ķīmisko vielu veselības riska novērtējuma darba vietās principi un metodes
31. Praktisks seminārs/uzdevums ķīmiskā riska faktora novērtējums darba vietās
32. Azbests darba vidē
33. Noturīgie organiskie piesārņotāji vidē un to ietekme uz veselību
34. Informācija par jauno darba vides problēmu – nanodaļiņām (toksikoloģiskie, epidemioloģiskie pētījumi)
35. Nanodaļiņas darba vidē
36. Bioloģiskie riska faktori
37. Ķīmisko vielu iedarbības risks darba vietās
38. Sadursnās risks ar asiem priekšmetiem
39. Darba vides riska faktori nodarbinātiem dažādos metālapstrādes procesos
40. Reproduktīvā toksikoloģija
41. Ergonomiskie riska faktori darba vietās
42. Psihosociālie un organizatoriskie darba vides riska faktori
43. Uzdevumi mājas darbam – darba vietas novērtējumam
44. Individuālie aizsardzības līdzekļi
45. Dators un redze.
46. Drošības pasākumi fizisko riska faktoru novēršanai
47. Biežākie darba vides riska faktori jauniešu darbā.
48. Biežākās profesijas, kurās var nodarbināt jauniešus, to riska faktori.
49. Prasības organizējot darbus, kurus veic jaunieši.
50. Jauniešu un sieviešu veselības stāvokļa īpatnības un to saistība ar darba vides riska faktoru ietekmi.
51. Novecojoši strādājošie un viņu veselības problēmas
52. Riska faktoru vērtēšana uzņēmumos
53. Norādījumi riska faktoru novērtēšanai uzņēmumos, prakses atskaitei
54. Arodveselība atsevišķās tautsaimniecības nozarēs
55. Ražošanas aerosolu iedarbība uz cilvēku organismu
56. Pneimokoniozes, to klasifikācija
57. Pneimokoniožu diagnostika, ārstēšana, profilakse
58. Hroniskais putekļu bronhīts
59. Organisko putekļu izraisītās arodslimības
60. Smagie metāli vidē un to ietekme uz veselību
61. Rūpniecības indes
62. Aroda etioloģijas audzēji
63. Mazu radiācijas devu izraisītās onkoloģiskās slimības
64. Organisko šķīdinātāju ietekme uz organismu
65. Centrālās nervu sistēmas toksiskie bojājumi.
66. Pesticīdu un polimēru ietekme uz cilvēku organismu

-
- 67. Perifēriskās nervu sistēmas toksiskie bojājumi
  - 68. Muskuļu, skeleta un saistaudu sistēmas slimības.
  - 69. Darba slodze un miega problēmas gados vecākiem darbiniekiem
  - 70. Hronisks nogurums darba vidē.
  - 71. Autogēnais treniņš. Pozitīva pašietekme
  - 72. Kairinošas un smacējošas iedarbības ķīmiskās vielas
  - 73. Seminārs par ķīmisko vielu izraisīto patoloģiju.
  - 74. Sēdošs darbs un tā izraisītās veselības problēmas
  - 75. Muskuļu, skeleta, saistaudu sistēmas slimību profilakse un rehabilitācija
  - 76. Mikroelementu deficīts un pārpalikums organismā
  - 77. Vibrācijas slimība
  - 78. Medicīnas darbinieku arodslimības
  - 79. Obligātās veselības pārbaudes nodarbinātajiem
  - 80. Jaunākais arodveselībā Eiropā
  - 81. Aroda alerģiskās slimības
  - 82. Balsta un kustību aparāta disfunkcijas radītās sāpes
  - 83. Aroda infekcijas slimības
  - 84. Invaliditātes ekspertīze Latvijā
  - 85. Korupcijas risku atpazīšana un novēršana medicīnā
  - 86. Aroda vājdzirdība
  - 87. Perifēriskās polineiropatijas
  - 88. Jaunākais klīniskajā imunoloģijā.
- tram eksaminējamajam ir jāatbild uz diviem jautājumiem.

3. Pārrunas par īpaši svarīgām tēmām:

- 1. arodslimību specialitātē izmantojamās diagnostiskas un ārstnieciskās metodes, to pielietošanas indikācijas, izpildes metodika un iegūto rezultātu izvērtēšana;
- 2. arodslimību specialitātē izmantojamie instrumenti un aparatūra;
- 3. neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšana;
- 4. darba un apkārtējās vides aizsardzības jautājumi;
- 5. darba drošības tehnikas noteikumi.
- 6. individuāliem un kolektīviem darba aizsardzības līdzekļiem;
- 7. arodveselību, darba higiēnu un darba vides riska faktoriem;
- 8. darba ekspertīzi;
- 9. kritēriji invaliditātes grupu un darba spēju zaudējuma procenta noteikšanai;
- 10. likumdošana arodveselībā, darba organizācijas un arodveselības aprūpes organizēšanā.

4. Situācijas uzdevumu risinājumi.

Katrām eksaminējamam ir jāatrisina divi situācijas uzdevumi, kas saistīti ar dažādu darba apstākļu ietekmi uz organismu.